

De Tien Malen --- Hoe is het Museum ontstaan?

Henk Vijge

Van de redactie

Voor het 20-jarig bestaan van het museum vroegen wij aan de heer H.Vijge of hij wat herinneringen op schrift wilde stellen. Zich verontschuldigend voor zijn geheugen dat hem soms in de steek laat (hij is nu op leeftijd), reageerde hij op ons verzoek met de volgende bijdrage.

Henk Vijge

Halverwege de Kerkstraat stond ooit een mooie zgn. stadsboerderij, de laatste. Maar helaas, de geldwolven zagen het nut van bewaren niet in, dus afbreken die "ouwe troep"; net als die mooie kastanjes die er bij stonden. En eens werd bij een expositie in het gemeentehuis een verzameling nogal kostbare munten gestolen.

Bij enkele mensen die kennis van geschiedenis en van het verleden van Putten belangrijk vonden, viel dit verkeerd. Een groepje begon in de archiefkelder van het gemeentehuis gegevens over het verleden van eigen dorp en leefomgeving te verzamelen, en uit deze activiteit ontstond het Puttens Historisch Genootschap. Op 21 april 1990 officieel opgericht, met als bestuursvoorzitter Jan Willem van Ganswijk en als vice-voorzitter Klaas Friso.

Een in archeologie geïnteresseerde deelnemer verzamelde al snel een groepje actieve belangstellenden om zich heen die graag de handen uit de mouwen wilden steken. Eerst naar het gemeentebestuur voor de benodigde vergunningen, want je mag niet zomaar gaan graven met de bedoeling om oudheden te vinden. Toen de vergunningen binnen waren, kon het werk beginnen en dat lag overal want in Putten met zijn oude bewoningsgeschiedenis lag op elke vierkante meter wel iets uit het verleden, van recent tot heel oud. Want lange, lange tijd was er geen afvalophaaldienst, dus

alles ging de grond in. Eén van de medewerkers regelde via zijn ouders een ruimte waar alle vondsten konden worden schoongemaakt en in elkaar gezet als er genoeg van hetzelfde soort was. Op een gegeven moment was er zoveel materiaal dat die ruimte te klein werd. Dus op zoek naar iets groters!

Nu was het pand van de overleden jonker de Wit beschikbaar: een monumentaal huis van een bekende architect, maar in verval. Het Genootschap benaderde de gemeente met het verzoek dit pand te mogen pachten voor een gulden per jaar, met de verplichting het op te knappen en te restaureren. Maar dat ging niet door. Verder zoeken dus.

Eén van de bestuursleden had connecties met de familie Oudemans van het landgoed Schovenhorst aan de Garderenseweg, daar was een oude schuur beschikbaar. Dat leek wel wat. En zo ontstond het idee om in die schuur niet alleen de werkplaats van archeologie onder te brengen, maar ook om er een ruimte te creëren om te kunnen exposeren wat er zoal was gevonden en gerestaureerd. Moeilijkheden komen nooit alleen. De schuur bruikbaar maken voor deze geheel nieuwe bestemming kostte veel geld, bij elkaar zo'n zes ton. Gelukkig hadden wij mensen in het bestuur die de weg naar het geld wisten te vinden. Er kwamen subsidies: uiteindelijk twee ton van de gemeente, twee ton via sponsoring en twee ton met vrijwilligerswerk.

Ja, voor vrijwilligerswerk heb je vrijwilligers nodig en daar moet je moeite voor doen want ze komen niet zo maar aanlopen. Toch is net nog vrij snel gelukt en groeide de groep die de schuur ging verbouwen uit tot een dertigtal mannen en vrouwen. Als je aan zo'n klus begint, moet je eerst inventariseren wie en wat wanneer nodig is. Na veel hoofdbrekens en vergaderen is dat gelukt: een architect, een aannemer, drie installateurs en verder heel veel werklustige vrijwilligers, waarbij gelukkig ook een ervaren timmerman en een elektriciën. Iedereen was eensgezind en had er zin in, dat bepaalde ook de fijne sfeer bij deze grote klus.

En ja, je hebt ook mensen nodig voor de administratie om alles bij te houden, zo als gemaakte uren, uitgaven, bestellingen etc. Natuurlijk moest al dat werk gratis. En uiteindelijk is dat gelukt met een besparing van ongeveer twee ton. Er was ook de ellende van een heel akelig ongeluk. Ondanks alle aandacht voor de veiligheid tijdens het werken, viel één van de vrijwilligers van de zoldering naar beneden op de betonnen vloer en moest met een schedelbasisfractuur naar het ziekenhuis.

In Mei 1999 was de feestelijke opening van het Museum De Tien Malen. Twee vrijwilligers betrokken bij de verbouwing van die schuur aan de Garderenseweg op landgoed Schovenhorst tot een historisch museum, kregen als beloning voor hun inzet een eigen zaal in het nieuwe museum, te weten Jan Willem van Ganswijk (de archeologiezaal boven is de Ganswijk-zaal) en ondergetekende met de Vijge-zaal beneden. Maar zonder al die vrijwilligers en hun werkkraft was het echt niet gelukt.

Naschrift van de redactie

Hester van Peet

Het was ons een genoegen om de heer Vijge in bovenstaande bijdrage aan het woord te laten. Begrijpelijkerwijs benadrukt hij zelf niet de grote rol die hij heeft gespeeld in het Genootschap en in het Museum, het is aan ons om die rol te belichten.

De heer Vijge was bouwmeester van

- 1) De Tien Malen (opening in 1999);
- 2) de Veldschuur (depot en werkplaats, opening in 2003);
- 3) en bouwmeester bij de restauratie van de Mariahoeve (opening in 2007).

Zonder meer is de heer Vijge een "drijvende kracht" geweest in de ontstaansgeschiedenis van Museum De Tien Malen. Hij organiseerde en coördineerde al het werk dat verzet moest worden bij de verbouwing van schuur tot museum - een héél grote klus. Zeer

terecht dus dat de benedenzaal in het museum de naar hem ver-
noemde Vijge-zaal is!

En zo hebben wij u bij het 20-jarig bestaan van Museum De Tien
Malen dan voorgesteld aan vier "drijvende krachten" die zo be-
langrijk zijn geweest voor het bewaren en kunnen tonen van ons
cultureel erfgoed, te weten: de heer Vijge, en de dames Anja Ze-
venhuijzen, Anneke Dikken en Constance Hardeman. Op deze
plaats danken wij hen voor hun belangeloze inzet en grote werk-
kracht ten bate van Genootschap en Museum.

+++